

KVALITA ŽIVOTA PACIENTOV S DIALÝZOU

18.06. 2015

Topolčany

Mgr.Dagmar Podobová

Mgr.Jana Kraliková

B | BRAUN
SHARING EXPERTISE

Kvalita života -WHO (Svetová zdravotnícka organizácia,2007)

Je individuálny vzťah človeka k jeho vlastným životným cieľom, očakávaniam, hodnotám a záujmom v danom kultúrnom , sociálnom a enviromentálnom kontexte.

Človek je bio-psycho-sociálna a spirituálna bytosť. Kvalita života je ovplyvnená rôznymi podmienkami a subjektívnym vnímaním. Môžeme povedať, že pohľad na kvalitu života je ovplyvnený zdravotným stavom, vekom, transkultúrnym vplyvom, sociálnym postavením a mnohými ďalšími faktormi.

Pokiaľ hovoríme o kvalite života musíme mať na pamäti hlavnú hodnotu života, ktorá je medzinárodne chránená právom na život ako jedným zo základných ľudských práv.

Indikátory kvalita života

Fyzické zdravie- energia a únava, bolesť ,diskomfort, spánok a odpočinok

Psychické zdravie - predstava telesného schématu, vzhľad, negatívne a pozitívne emócie, sebahodnotenie, spôsob myslenia, učenie, pamäť, pozornosť,

Úroveň nezávislosti- mobilita, každodenné činnosti, závislosť na lekárskej starostlivosti, práceschopnosť, pohyb, pracovná kapacita

Sociálne vzťahy - osobné vzťahy, sociálna podpora, sexuálna aktivita

Životné prostredie- finančné zdroje, sloboda, pocit fyzického bezpečia, zdravie a sociálna podpora, možnosť získavania informácií a kompetencií, fyzikálne prostredie, cestovanie

Spiritualita - osobné presvedčenie, hodnotová orientácia (Mühlpachr, 2005).

Hodnotenie kvality života

Objektívne - metódy, kde kvalitu života hodnotí druhá osoba . Systém, ktorý hodnotí akútne a chronicky zmenený zdravotný stav.

Subjektívne hodnotenie, kde hodnotiteľom kvality života je samotná (skúmaná) osoba.

Zmiešané metódy, ktoré sú kombináciou prvých dvoch metód

Kvalita života u pacienta s dialýzou.

V posledných rokoch sa v zdravotníctve veľa hovorí o kvalite života chorých , a zdôrazňuje sa, že úsilie zdravotníkov by nemalo byť zamerané len na to, aby pacient so svojím ochorením dlho žil, ale aby tieto roky prežil čo najhodnotnejšie.

Medzi požiadavky kvalitného života môžeme zaradiť,

aby človek i v chorobe mohol žiť prijateľným spôsobom vo svojom príbytku , so svojimi blízkymi, aby mohol využívať svoje schopnosti, nadanie, záujmy, aby zbytočne netrpel bolesťou a bola rešpektovaná jeho dôstojnosť a jeho práva, aby sa mu dostávalo pochopenie zo strany zdravotníkov a rodinných príslušníkov

Nezabúdať na subjektívne hodnotenie pacienta!

Ak hovoríme o kvalite života pacientov, máme vždy na mysli ako sa pacient cíti:

telesne (aké má príznaky, ako je fyzicky zdatný)

psychicky (akú má náladu, ako prežíva svoju chorobu)

sociálne (vzťahy, zázemie, spoločenské vyžitie)

duchovne (aký zmysel má život a choroba).

Keď chceme posudzovať kvalitu života dialyzovaných, musíme brať predovšetkým do úvahy subjektívne hodnotenie chorého a jeho spokojnosť so životom, ktorý žije.

Zdravotníci by nemali hovoriť, že pacient má kvalitný život, pretože je dialyzovaný 3x týždenne, 4 hodiny, má dobré laboratórne výsledky, má minimum príznakov a je fyzicky zdatný, pokiaľ nevie, ako je sám chorý s touto situáciou vyrovnaný -spokojný. Aj keď má chorý dobré výsledky môže vnímať svoj život ako nehodnotný, pretože kvôli dialýze nemôže chodiť do zamestnania, cíti sa byť príťažou v rodine i spoločnosti, neprežíva svoj život ako plnohodnotný, má pocit menejcennosti.

Čo je kvalita života? (odpovede pacientov)

„Život je kvalitný ak ste zdravý, ale keď som ochorel tak mi jednoznačne dialýza kvalitu života zlepšila“ (muž 76 rokov).

„Aká kvalita života? Čože je to za život s dialýzou?“(muž 41 rokov).

„Mám sa celkom dobre, len keby som tu tak často nemusela chodiť“ (žena 66 rokov).

„Už sa nestážujem, zvykla som si, veď ľudia sú na tom ešte horšie ako my“(žena 56 rokov).

„Mám sa dobre, nič okrem ženy mi nechýba“(muž 64 rokov).

WHOQOL- BREF– skrátenú verziu štandardizovaného dotazníka kvality života Svetovej zdravotníckej organizácie

Dotazník tvorilo 24 zatvorených otázok, ktoré sa združujú do štyroch domén:

Fyzická doména

Psychologická doména

Sociálna doména- vzťahy

Prostredie

Dotazník obsahuje aj dve samostatné položky, ktoré hodnotia **celkovú kvalitu života** a **zdravotný stav**

Respondenti HD podľa veku (výberový súbor- 22 pacientov)

vek	počet	%
20-30	0	0
31-40	0	0
41-50	3	13,7
51-60	4	18,2
61-70	7	32,0
71-80	4	18,2
81-90	3	13,7

Fyzická doména

Bolešť, potreba lekárskej starostlivosť, spánok, spokojnosť s každodennými činnosťami a so svojim pracovným výkonom, energia, schopnosť pohybu

Psychologická doména

Radosť zo života, zmysel života, sústredenosť, akceptácia telesného vzhľadu, spokojnosť so sebou, prežívanie negatívnych pocitov

Sociálna doména

Spokojnosť s osobnými vzťahmi, sexuálny život, podpora priateľov

Doména prostredie

Bezpečnosť v živote, prostredie, financie, dostatok informácií, záľuby, podmienky v meste, doprava, dostupnosť zdravotnej starostlivosti

Fyzická doména –Ako ste spokojný so svojim spánkom?

odpoveď	počet	%
Veľmi nespokojný/á	2	9,1
Nespokojný/á	9	40,9
Ani spokojný/á ani nespokojný/á	7	31,8
Spokojný/á	2	9,1
Veľmi spokojný/á	2	9,1

Psychologická doména- Ako často prežívate negatívne pocity- beznádej, úzkosť, depresiu?

odpoveď	počet	%
Nikdy	2	9,1
Niekedy	6	27,3
Stredne	5	22,7
Celkom často	7	31,8
Neustále	2	9,1

Sociálna doména- vzťahy- Ako ste spokojný so svojimi osobnými vzťahmi?

odpoveď	počet	%
Veľmi nespokojný/á	2	9,1
Nespokojný/á	5	22,7
Ani spokojný/á ani nespokojný/á	3	13,6
Spokojný/á	10	45,5
Veľmi spokojný/á	2	9,1

Doména Prostredie - Máte dost' peňazí na uspokojenie svojich potrieb?

odpoved'	počet	%
Vôbec nie	3	13,6
Skôr nie	15	68,3
Stredne	1	4,5
Väčšinou áno	1	4,5
Celkom	2	9,1

Ako by ste hodnotil/a kvalitu svojho života?

odpoveď	počet	%
Veľmi zlá	1	4,5
Zlá	2	9,1
Ani zlá ani dobrá	8	36,4
Dobrá	10	45,5
Veľmi dobrá	1	4,5

Ako ste spokojný/á so svojím zdravím?

odpoveď	počet	%
Veľmi nespokojný/á	1	4,5
Nespokojný/á	1	4,5
Ani spokojný/á ani nespokojný/á	9	40,9
Spokojný/á	9	40,9
Veľmi spokojný/á	2	9,1

ZÁVER

Zistili sme, že dialyzovaní pacienti napriek mnohým komplikáciám , ktoré dialyzačná liečba prináša **hodnotia kvalitu svojho života DOBRE, naučili sa žiť s dialýzou a liečbu berú ako súčasť svojho života.**

Odporúčenia.

Na základe výsledkov z dotazníka odporúčame pravidelne robiť monitoring kvality života, spolupracovať s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny, spolupracovať so psychologickou poradňou, rodinou a podporovať sestry v neustálom zdokonaľovaní komunikačných schopností.

ĎAKUJEM ZA POZORNOST

